

अमेरिकी राजदूतावास
पब्लिक अफेयर्स कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल
फोन : ४००-७२००
२०६७ मंसीर १४

अमेरिकी विदेश मन्त्रालयका गोप्य दस्तावेजहरू सार्वजनिक गरिएको सम्बन्धमा राजदूत डिलिसीको वक्तव्य

राष्ट्रपति ओबामा र विदेशमन्त्री हिलरी रोड्हम क्लिन्टनले विश्वभरिका अमेरिकी सम्बन्धहरूलाई पुनः मजबूत बनाउने कार्यलाई आफ्नो प्राथमिकता बनाएका छन् । वहाँहरू हाम्रा विद्यमान साभेदारीहरूलाई सुदृढ बनाउन र वातावरण परिवर्तन देखि आणविक हातहतियारको त्रासको अन्त्य देखि रोग र गरिबी विरुद्धको लडाइँसम्मका साभा चुनौतीहरूको सामना गर्नका लागि नयाँ सम्बन्धहरू स्थापना गर्न परिश्रम गरिराख्नुभएको छ । नेपालका लागि अमेरिकी राजदूतको हैसियतले यस प्रयासमा संलग्न हुन पाउँदा म गौरवान्वित छु ।

एउटा बलियो सम्बन्धमा पनि अवश्य तल र माथि त हुन्छन् नै । हामीले त्यो कुरा विगतका केही दिनहरूमा देख्यौं, जब अमेरिकी रक्षा विभागका कम्प्युटरहरूबाट डाउनलोड गरिएका भनिएका दस्तावेजहरू सञ्चार माध्यमका लेख तथा समाचारका विषय बने । ती लेखमा नीति, सम्झौतावार्ता, र विश्वभरिका राष्ट्रका नेताहरूका सम्बन्धमा हाम्रा कूटनीतिज्ञहरूका विश्लेषणहरू र साथसाथै अन्य सरकार भित्र र बाहिरका व्यक्तिहरूसँगका निजी कुराकानीहरू उल्लेख भएको देखियो ।

म यी दस्तावेजहरूको विश्वसनीयताका बारे जिम्मा लिन सकिन्दैनँ । तर म के भन्न सक्छु भने गोप्य उद्देश्यका लागि रहेका कुनै पनि सूचनाको खुलासालाई अमेरिका खेद प्रकट गर्दछ । र हामी यसको भत्सना गछौं । कूटनीतिज्ञहरूले आफ्ना सहकर्मीहरूसँग खुलस्त रूपमा कुराकानी गर्नुपर्छ, र यी कुराकानीहरू गोप्य रहने कुरामा उनीहरू आश्वासित हुनुपर्छ । इमान्दारीपूर्ण वार्ता-सरकार भित्र र सरकारहरू बीच-अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धको आधारभूत शर्तको हिस्सा हो; सो बिना हामीले शान्ति, सुरक्षा, र अन्तर्राष्ट्रिय स्थिरता कायम गर्न सक्दैनौं । म यकिनका साथ भन्न सक्छु कि अमेरिकाका लागि नेपाली राजूतहरूले पनि यही नै भन्ने छन् । उनीहरू पनि वाशिङ्गटनमा आफ्ना समकक्षीहरूसँग इमान्दार विचारहरू आदानप्रदान गर्न पाउने र अमेरिकाका नेता, नीति, र कार्यहरूसम्बन्धी आफ्ना विश्लेषणहरू स्वदेश पठाउन पाउने कुरामा निर्भर हुन्छन् ।

कूटनीतिज्ञहरूको आन्तरिक प्रतिवेदनहरूले सरकारको आधिकारिक परराष्ट्र नीतिलाई प्रतिनिधित्व गर्दैनन् भन्ने कुरामा राम्रा धारणा भएका व्यक्तिहरूले विश्वास गर्दछन् भन्ने मलाई लाग्छ । अमेरिकामा हाम्रा नीतिहरूलाई आकार दिने तत्वहरूमध्येमा उनीहरू एउटा तत्व हुन्, र अन्तिममा यी नीतिहरूको निर्धारण राष्ट्रपति र विदेशमन्त्रीले गर्छन् । र ती नीतिहरू सार्वजनिक अभिलेखका मामला हुन्, विदेश मन्त्रालयले अन्लाइन र अन्यत्र खुला रूपमा उपलब्ध गराउने हजारौं पानाका भाषण, वक्तव्य, श्वेतपत्र, र अन्य दस्तवेजहरूको विषय हो ।

तर सरकारहरूबीचको सम्बन्ध मात्र चासोको विषय होइन । अमेरिकी कूटनीतिज्ञहरूले स्थानीय मानव अधिकारकर्मीहरू, पत्रकारहरू, धार्मिक नेताहरू, र सरकार बाहिरका अन्य व्यक्तिहरूसँग भेटघाट गर्दैन् जसले आफ्ना व्यक्तिगत निष्कपट धारणाहरू प्रदान गर्दैन् । यी कुराकानीहरू विश्वास र भरोसामा आधारित हुन्छन् । यदि भ्रष्टाचारविरोधी कार्यकर्ताले आधिकारिक दुराचारबारे जानकारी बाँड्छ भने, वा एक सामाजिक कार्यकर्ताले यौन हिंसासम्बन्धी अभिलेख बाँड्छ भने सो व्यक्तिको पहिचान खुलाइएको खण्डमा त्यसबाट गम्भीर परिणामहरू हुनसक्छन् : कैद सजाय, यातना, र मृत्युसम्म हुनसक्छ ।

विकिलिक्स वेबसाइटका मालिकहरूले करिब २५०,००० गोप्य दस्तावेजहरू आफूहरूसँग भएको दावी गरेका छन् जसमध्ये धेरै दस्तावेजहरू सञ्चार माध्यमलाई सार्वजनिक गरिईसकेका छन् । यी दस्तावेजहरू प्रकाशन गर्नुका पछाडि उनीहरूको जेसुकै मनसाय भए तापनि के कुरा प्रष्ट छ भने यसले वास्तविक मानिसहरूलाई वास्तविक खतरामा पारेको छ, र यस्तो खतरा प्रायः गरी अरुलाई संरक्षण प्रदान गर्न आफ्नो जीवन समर्पण गरेका विशेष व्यक्तिहरू माथि परेको छ । शक्तिशालीलाई उत्तेजित पार्ने उद्देश्यले गरिएको कार्यले उल्टो शक्तिविहीनलाई खतरामा पार्न सक्छ । सार्वजनिक नीतिसम्बन्धी तुरन्त ध्यान दिनुपर्ने विषयहरूमा हामी सच्चा बहस गर्न तयार छौं र त्यसको समर्थन पनि गर्छौं । तर लापरवाही ढुङ्गाले र परिणामको कुनै मतलब नराखी दस्तावेजहरू सार्वजनिक गर्नु त्यस किसिमको बहस शुरु गर्ने तरिका होइन ।

हाम्रो तर्फबाट अमेरिकी सरकार हाम्रो कूटनीतिक आदानप्रदानहरूको सुरक्षालाई कायम गर्न प्रतिबद्ध रहेको छ र ती कुराहरूको गोपनीयता पक्का गर्नका निमित्त कदमहरू चाल्दैछ । यस्तो किसिमको उल्लङ्घन फेरि नहोस् भनी पक्का गर्नका निमित्त हामी कडाईका साथ लागिरहेका छौं । र हामी नेपालसँगको हाम्रो साभेदारीलाई सुदृढ गर्न र हाम्रा राष्ट्रका लागि महत्वपूर्ण विषयहरूमा प्रगति हासिल गर्न निरन्तर कार्य गर्नेछौं । यो भन्दा कम प्रयास हाम्रो लागि स्वीकार्य हुने छैन । सबैका लागि अभ राम्रो, सम्बृद्ध विश्व निर्माणका लागि राष्ट्रपति ओबामा, विदेशमन्त्री किलन्टन र म विश्वसनीय साभेदारका रूपमा प्रतिबद्ध रहनेछौं ।

###